

Sve je više stranih radnika u Hrvatskoj, još uvijek imamo priliku ne ponoviti pogreške zapadnih članica EU

Foto: Patrik Macek/PIXSELL

VL Autor
Tado Jurić

13.11.2024.
u 09:46

▶ Poslušaj ovaj članak

00:00 / 08:25

Broj „vidljivih“ stranih radnika u Hrvatskoj danas tako brzo raste da je njihova vidljivost danas neoporeciva, ali je istovremeno snažno porastao i interesa medija i šire javnosti

Imigracija u [Hrvatskoj](#) bilježi paradoksalan porast iz zemalja čija je kulturna distanca veća u odnosu na ciljno odredište. Ovaj neuobičajen fenomen je najviše izražen upravo u Hrvatskoj među svim kontinentalnim EU zemljama. Primjerice, Hrvatska godišnje prima 25 puta više radnika iz trećih zemalja u usporedbi s Njemačkom (po glavi stanovnika). Dosadašnja iseljavanja iz Hrvatske uvijek su nadomještana useljavanjem etničkih Hrvata iz BiH, koji nisu sa sobom donosili značajnu kulturnu distancu. U tom kontekstu sve se više (kasno) uočava da su Hrvati iz BiH bili jedan od presudnih element kohezivnosti hrvatskog društva i nacije, a ne kako su često etiketirani „parazitima“ koji su crpili hrvatske socijalne sustave. Izazovi koje sa sobom nosi integracija osoba s drugih kontinenata hrvatskom društvu (većini) nisu jasni te će protekom vremena Hrvati **zasigurno „zažaliti“ za Hrvatima iz BiH** – kada se dođe u tzv. „ružnu fazu“ imigracije i neuspjele integracije.

Naime, razlikuju se **tri faze imigracije** (iz trećih zemalja) i neuspjele integracije (Collier 2013). Prva faza je „faza tjeskobe“ kada se stopa imigracije užurbano ubrzava u odnosu na apsorpcijski kapacitet odredišne države te se počinje osjećati nelagoda domaćeg stanovništva koje sve više zahtjeva ograničavanje imigracije. Druga je „faza panike“ kada dolazi do implementacije takvog rješenja, ali je tada već kasno (spajanje obitelji, produljenje radnih dozvola, realiziranje zahtjeva za azil i dr.). Gallup pokazuje da na 1000 imigranata uvijek dolazi još 300 u svrhu spajanja obitelji. Tada društvo počinje uočavati da se imigranti ne integriraju, već primarno ili isključivo preferiraju kontakte sa „zemljacima“ te se getoiziraju. **Na koncu dolazi do tzv. „ružne faze“** u kojoj tenzije između imigranta i domicilne populacije često (ali ne nužno) dovode do otvorenih sukoba.

Oglas

Naučite kako trgovati cijenom zlata na burzi - Preuzmite besplatni vodič

Broj „vidljivih“ stranih radnika u Hrvatskoj danas tako brzo raste da je njihova vidljivost danas neoporeciva, ali je istovremeno snažno porastao i interesa medija i šire javnosti. Unatoč tome Hrvatska i dalje nema integracijsku strategiju. U tu svrhu donosimo obrise integracijskog modela koji je potreban Hrvatskoj danas, s napomenom da je definiranje ovih načela djelomično kontroverzno, ali i prijeko potrebno:

NASTAVAK TEKSTA PROČITAJTE NAKON OGLASA

Lidlova super ponuda

1. Spriječiti separaciju i getoizaciju. Primarni problem nije (samo) diskriminacija imigranata, već njihova samoizolacija. Hrvatska još uvijek ima priliku ne ponoviti pogreške zapadnih članica EU. Stoga je u ovom trenutku najvažnije spriječiti getoizaciju koja je glavni remetilački faktor integraciji. Ovo konkretno znači da se donošenjem zakona spriječi, tj. ograniči poslodavce da grupiraju strane radnike u velikim skupinama u istom stambenom prostoru. Međutim, novi „stambeni zakon“ upravo potiče separaciju i getoizaciju. Zbog odredbe o 80 % suglasnosti sustanara strani radnici će biti potaknuti na preseljenje iz zgrada u kuće na periferiji Zagreba (i drugih gradova). Time se upravo potiče getoizacija i sprječava integracija.

VEZANI ČLANCI:

Ostatak članka ispod videa

ZADUŽIVANJE

Što hrvatski građani najviše kupuju na kredit? Nenamjenski gotovinski krediti narasli na 8,7 milijardi eura

OPTUŽENA TROJICA

Slovenca terete da je krivotvorio radne dozvole s kojima su državljani Srbije htjeli prijaviti privremeni boravak u RH

KONFERENCIJA REZOLUCIJE ZEMLJA

Hrvatska ima veliki geotermalni potencijal, nikako ga ne smijemo zanemarivati

2. Nužno je jasno definirati što hrvatsko društvo očekuje od imigranata (koju razinu učenja jezika, koje norme ponašanja itd.). Pri tome je važno naglasiti da integracija nije samo učenje jezika. Osnovi hrvatske kulture, tradicije i prošlosti su neizostavni kako bi imigranti razumjeli obrasce ponašanja hrvatskog društva.

U ovu svrhu svaki bi imigrant trebao po ulasku u Hrvatsku dobiti tzv. integracijski priručnik u kojem bi upoznao svoja prava, ali i dužnosti.

Oglas

Naučite kako trgovati cijenom zlata na burzi - Preuzmite besplatni vodič

- 3. Poslodavci trebaju pokrenuti interne integracijske strategije.** Period do donošenja integracijske strategije treba premostiti educiranjem poslodavaca i drugih aktera od strane HZZ o važnosti donošenja internih integracijskih strategija.
- 4. Hrvatski model integracije treba pokriti stambeni aspekt, zdravstvene usluge, obrazovanje, priznavanje kvalifikacije i tržište rada.** Međutim, ovo znači i više inspekcija koje bi kontrolirale uvjete u kojima imigranti žive i rade. Ali i obvezu zdravstvenog pregleda.
- 5. Integracijski modeli, umjesto da uvijek imigrante stavljaju u fokus,** ne smiju zanemariti društvo primitka jer i ono imigracijom prolazi kroz akulturacijski proces. Prozivanje hrvatskog društva za ksenofobiju i diskriminaciju bez poduzimanja bilo kakvih mjera za senzibiliziranje hrvatskog društva po ovim pitanjima je licemjerno.

PREPORUČENI SADRŽAJ

BRŽE, VIŠE, OTPgo! – Novi, digitalni svijet OTP banke, olimpijski snažan

Oglas

Kako se najbolje obraniti od prevaranata na WhatsAppu: Policija sastavila niz savjeta koje morate proučiti

Otkrivamo tajnu poznatih glumica i pjevacica za vitku liniju i lijepe noge

Oglas

Ho, ho, ho! Stvori blagdansku čaroliju uz premium 3D borove. Žuti klik, za vesele blagdane!

Oglas

- 6. Nužno je značajno usporiti tempo useljavanja - vratiti sustav kvota.** Ovdje je nužno voditi računa o apsorpcijskom kapacitetu društva. Naime, svaki dan u Hrvatsku useli 500 osoba iz trećih zemalja, te iseli 110 građana Hrvatske. Svake godine prirodnim putem Hrvatska ostaje bez 17.000 građana s uzlaznim trendom te 40.000 godišnje emigracijom. Izmjena stanovništva ovim tempom će u samo 10 godina iznositi čak milijun. Dok će pola milijuna Hrvata, što iseliti što nestati prirodnim putem, u isto vrijeme će doseliti isto toliko iz trećih zemalja. Migracije same po sebi nisu problem, ali u demografskoj situaciji u kojoj se nalazi Hrvatska te za malobrojnija društva predstavljaju veće izazove.
- 7. U svrhu uređenja (selektivne) imigracije nužno je uvesti kvote za niskokvalificirane i visokokvalificirane imigrante** za svaku pojedinu zemlju, pri čemu uvjet treba biti da na 50 niskokvalificiranih treba pristići jedan visokokvalificiran imigrant. Poznato je da niskokvalificirani radnici postižu puno teže radnu i kulturološku prilagodbu te takva obrazovna struktura češće dovodi do getoizacije. Također je nužno uvesti obvezu formalnih kvalifikacija za sva zanimanja a ne samo regulirane profesije te je potrebna dodatna edukacija za brojne strane radnike kako bi uspješno prometovali na hrvatskim prometnicama.
- 8. Poslodavci trebaju uplaćivati za integraciju radnika koje su uvezli.** Sadašnja je praksa da poslodavci uzimaju profit, a hrvatsko društvo financira integraciju. U tu svrhu predlažemo „integracijski fond“ te obvezu

svakog poslodavca da u svrhu integracije za radnike iz trećih zemalja uplati 500 eura godišnje. Isto bi djelomično demotiviralo uvoz iz trećih zemalja te stimuliralo pravednije plaće u zemlji.

9. Fokus rasprave se ne smije pomjeriti na „migranta kao neprijatelja“. Potrebno je imati na umu uzroke migracija, koje najčešće leže u strukturi neoliberalizma te je stoga potrebno kritizirati sustav a ne migrante koji su (iako ne svi) žrtve tog sustava. Pri tome se i hrvatski obrazovni sustav treba prilagoditi novom multikulturalnom okruženju. Konkretno, u kurikule je nužno uvesti brojne sadržaje koji djeluju na razgradnju stereotipa prema drugim kulturama, istovremeno prihvaćajući različitost ali i njegujući vlastitu tradiciju. Naime, uvozom radnika iz trećih zemalja Hrvatska uvozi i ideologiju multikulturalizma.

10. Integracija nije samo ponuda, nego i obveza i vlastiti napor koji imigrant treba uložiti kako društvena kohezija ne bi bila ugrožena. Povrh svega ona mora biti prilagođena hrvatskom kontekstu, a ne jednostavno prepisana iz zapadne Europe (pogotovo jer su se sve politike integracije iskušane u EU pokazale neučinkovitima ili neprimjenjivima).

>>Članak je objavljen uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije iz Programa za poticanje novinarske izvrsnosti>>